Anthropological Studies of Cultural Heritage
ISSN: 1709-2538
Specialized Quarterly Journal of the Anthropological Research Center
Research Center of Cultural Heritage and Tourism
Winter 2025 | Volume 2 | Issue 1

Identification of Indigenous and Local Festivals with a Joy-Oriented Approach on Provincial Television: A Case Study of the Mazandaran Provincial Broadcasting Center, Sari, Iran

Maryam Razzaghi [1] ✉

1 Researcher at Mazandaran Broadcasting Center, Sari, Iran,
Corresponding Author: maryam_razaaghi@gmail.com

Abstract: Mazandaran Province, with its rich historical heritage and cultural diversity, has considerable potential for hosting indigenous and local festivals and utilizing them to promote happiness, cultural identity, and social cohesion. This study aims to identify the indigenous and local festivals of Mazandaran and examine their happiness-generating components, emphasizing the potential of provincial broadcasting to represent and revitalize these cultural capacities. The research was conducted in two qualitative and quantitative phases. In the first phase, festival organizers and experts in 2018 were interviewed, and the data were coded and categorized to develop a closed-ended questionnaire. In the second phase, 384 festival attendees were selected as the statistical sample based on the Krejcie and Morgan table. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics and SPSS version 23. Findings showed that more than 35 indigenous and local festivals were held across Mazandaran in 2018. According to experts, the happiness-generating components of these festivals operate at individual, familial, and social levels. From participants' perspectives, ten components, including natural and spiritual happiness, hope for the future, social solidarity, economic prosperity, occupational success, prevention of social harms, increased productivity, strengthened family bonds, and intimacy, were identified through 68 indicators. The findings highlight the capacity of these festivals to enhance social happiness and the potential role of provincial broadcasting in representing and promoting this cultural resource..

History
Received: July 7.2024
Accepted: September 5.2024
Assigned Issue Date: Winter **2025**
Online and Print Publication Date: Autumn 2026

Keywords
Local Festival
Media
Joy
Happiness-creating

Citation: Razzaghi, M. (2025). Identification of Indigenous and Local Festivals with a Joy-Oriented Approach on Provincial Television: A Case Study of the Mazandaran Provincial Broadcasting Center, Sari, Iran, *Anthropological Studies of Cultural Heritage*, 2(1), 241–257.

https://

© 2025 (1403). The authors. Anthropological Studies of Cultural Heritage, a scholarly and specialized journal of the Research Institute of Cultural Heritage and Tourism.

1. Introduction

Contemporary Iranian society faces a multitude of economic and social challenges, which have been further exacerbated by the prevalence of stress and a decline in public morale. The increasing incidence of urban frustration, road rage, and social anxieties points to a significant deficit in collective joy and vitality. Happiness, however, is not a mere luxury but a fundamental human need and a key indicator of social development. International organizations, including the United Nations, have incorporated happiness metrics into their assessments of national development since 2000, emphasizing that a society devoid of joy cannot be considered truly developed. In Iran, national and international reports, such as the 2016 United Nations World Happiness Report, indicate a low ranking in social happiness, highlighting an urgent need for interventions aimed at enhancing public well-being. The national development plans have also acknowledged this need, calling for initiatives to expand

hope, trust, and social vitality.

In this context, the media, particularly television, possess a unique and pervasive capacity to influence cultural norms and social life. Despite this potential, Iranian national media often focus on narratives of hardship and sorrow, with comedic programs frequently rooted in grim social themes. This approach overlooks a significant opportunity to promote joy. Provincial broadcasting networks, however, can play a pivotal role by tapping into local cultural resources. Among these resources, local and folkloric festivals stand out as rich, authentic, and deeply rooted sources of communal happiness. These festivals are inherently linked to environmental and agricultural cycles and embody themes of gratitude, nature appreciation, and community bonding. They offer substantial benefits, including family cohesion, reduced social isolation, mental relaxation, and resistance to foreign cultural influences. Mazandaran Province, with its ancient civilization and diverse cultural heritage, hosts numerous such festivals, including "Baharenareng," "Kelia," "Varf Chal," and harvest celebrations. These events serve as powerful catalysts for identity formation and social dynamism. Given the strategic importance of Mazandaran in Iran's cultural and economic landscape, these festivals can significantly contribute to regional development and the restoration of happiness in a population fatigued by economic hardships. The central question guiding this research is: How can the capacities of Mazandaran's local and folkloric festivals be harnessed through the provincial broadcasting network to revive happiness and well-being? This study seeks to address this gap by identifying the festivals and the specific happiness-creating components they can generate for broadcast media.

2. Research Methodology

This study is applied in purpose, descriptive in nature, and employs a sequential exploratory mixed-methods design. This approach combines qualitative and quantitative methodologies, with the qualitative phase preceding the quantitative phase. The qualitative phase involved studying the phenomena under investigation to identify and explain its dimensions and components, while the quantitative phase aimed to measure and validate the findings on a larger scale. The statistical population in the first (qualitative) phase included 27 organizers and experts involved in local and folkloric festivals in Mazandaran Province in 2018. Participants were selected through purposive and convenience sampling until theoretical saturation was reached after 27 interviews.

The statistical population in the second (quantitative) phase consisted of all visitors to the festivals during the same year. A sample of 384 individuals was estimated using the Krejcie and Morgan table and selected through convenience sampling. Data were gathered by transcribing the elite interviews, extracting relevant codes, and categorizing them. Based on these findings, a closed-ended questionnaire was developed, measuring various aspects of happiness creation. The questionnaire comprised items corresponding to the identified dimensions of individual, social, and family happiness. Data analysis was conducted using SPSS version 23, employing both descriptive and inferential statistics, including non-parametric tests such as the Kolmogorov-Smirnov test and the Friedman test.

3. Discussion

3.1. The Festivals of Mazandaran Province

The initial phase of the research identified 35 local and folkloric festivals held across Mazandaran Province in 2018. These included a diverse array of events such as "Parpari" celebration, harvest festivals ("Jashn-e Kharman"), "Hasht-Hasht" (Mir-e Ruz), "Tir-e Mah-e Sizdah Shou," traditional food festivals ("Ash Ashe," "Doshpazoon"), and various agricultural product festivals dedicated to rice, sugarcane, strawberries, pomegranates, oranges, kiwis, tea, and borage. Additionally, festivals for flowers such as

narcissus and damask rose, honey ("Kelia"), local games, medicinal herbs, and the unique "Varf Chal" festival were noted. Many of these festivals are held repeatedly in different parts of the province, reflecting their deep roots in local traditions. The primary objectives for organizing these events, as derived from the interviews, were to generate happiness and vitality among the populace, particularly farmers, and to stimulate the regional economy. These two purposes accounted for the highest frequency of codes extracted from the elite interviews, underscoring the dual socio-economic significance of the festivals.

3.2. Happiness-Creating Components from the Perspective of Elites

3.2.1. Individual Happiness

The elite interviews revealed that individual happiness could be categorized into three main components. Natural happiness, representing 42% of the codes, was identified as the most prominent factor, related to the inherent joy derived from nature, the agricultural cycle, and the environment. Spiritual happiness (34% of codes) followed, encompassing feelings of gratitude, cultural connectedness, and emotional upliftment. Finally, hope for the future (24% of codes) was highlighted, indicating that participation in these festivals fosters optimism and a positive outlook on life.

3.2.2. Family Happiness

Family happiness, as perceived by the elites, was classified into two primary components: strengthening family ties (61%) and intimacy (39%). The festivals were seen as opportunities for families to gather, engage in shared activities, and reinforce their bonds, thereby creating a foundation for stronger familial relationships and a supportive home environment.

3.2.3. Social Happiness

The elites identified five key components of social happiness. The most significant was social solidarity (31% of codes), followed by prevention of social harms (25%), economic prosperity (24%), job success (15%), and increased productivity (5%). These findings suggest that the festivals are more than just entertainment; they serve as community-building events that can reduce social issues, boost local economies, and improve workplace morale and efficiency.

3.3. Happiness-Creating Components from the Perspective of Participants

3.3.1. Individual Happiness Components

From the attendees' perspective, the revival of natural happiness was strongly linked to factors like fostering innovation (80%), improving physical and mental health (78%), and creating euphoria through a sense of connection to the past (77%). The revival of spiritual happiness was associated with revisiting the nostalgia of the past (67%) and evoking childhood memories and feelings (67%). Furthermore, the revival of hope for the future was attributed to attention to proper nutrition (82%), efforts to improve health (82%), and hope for the restoration of customs and traditions (68%).

3.3.2. Social Happiness Components

Participants highlighted that the revival of social solidarity was facilitated by participation in group games (85%), the revival of indigenous beliefs (81%), the preservation of local songs and melodies (81%), and increased respect for others (81%). The revival of economic prosperity was believed to be driven by the flourishing of local products (85%), the development of sales for handicrafts (85%), and the revival of traditional markets (81%). Regarding job success, key factors included increased job satisfaction (77%), the ability to analyze external opportunities and threats (77%), strengthening workplace solidarity (76%), and enhancing personal influence at work (76%). For prevention of social harms, participants identified distancing from political tensions (84%), moving away from the harms of cyberspace (79%), cultural, economic, political, and social development (79%), and rejecting foreign cultural aggression (76%).

Finally, increased productivity was linked to having a positive mindset (83%), improved work and social efficiency (80%), and an environment conducive to growth and vitality (80%).

3.3.3. Family Happiness Components

The revival of strengthening family ties was attributed to opportunities for children to learn about past lifestyles (82%), strengthening outside-home connections by being together as a family (80%), introducing family members to the culture and customs of the past (79%), and engaging in collective games (79%). The revival of intimacy was associated with improving the communication skills of family members with each other (66%) and with others (64%), and reducing the distance between family members by distancing themselves from cyberspace and virtual social networks (60%).

3.4. Strategies for Utilizing Festival Capacities in the Provincial Media

The research findings indicate strong public demand for the provincial network to utilize the happiness-creating capacities of these festivals. Specifically, 85% of respondents viewed individual happiness revival, 92% social happiness revival, and 88% family happiness revival as key capabilities to be leveraged. To achieve this, a range of program formats are recommended. Feature films can effectively incorporate these festivals into narratives, much like the depiction of subcultures in successful international cinema, providing entertainment while promoting local culture. Documentaries, with their flexible formats, can offer in-depth portrayals of festivals, from their historical roots to their modern-day celebrations. Radio documentaries and radio dramas can capitalize on radio's unique role in the region, particularly among agricultural workers, fostering joy through audio storytelling. Special occasion programs can align with the native "Tabari calendar" to celebrate traditional events and rituals. Finally, children and youth programs can use these festivals to introduce the younger generation to the cultural heritage and local lifestyle of their province, leveraging the strong appeal these events hold for families.

4. Conclusion

This study identified 35 local and folkloric festivals in Mazandaran Province and demonstrated their substantial capacity to generate individual, familial, and social happiness. The findings from both elite interviews and participant surveys converge to validate a comprehensive framework of happiness components. Key aspects include the revival of natural and spiritual joy, enhanced social solidarity, economic prosperity, improved job performance, reduced social harms, and strengthened family bonds. The research underscores the strategic role of the provincial broadcasting network in harnessing this indigenous capacity. By proactively producing engaging and culturally relevant content across various formats, the network can transition away from narratives of hardship and effectively contribute to public well-being. The media's potential as a catalyst for social vitality, especially when rooted in authentic local traditions, is immense. For the people of Mazandaran, who face the dual pressures of economic and social strain, the integration of these joyful festivals into the provincial media landscape can serve as a vital source of hope, community, and cultural continuity. The findings of this study provide a practical blueprint for media planners to create content that not only entertains but also strengthens cultural identity and enhances the quality of life.

References

Abdollahi, B., Hashemi, Z., & Naghs-e Zahra, Z. (2018). A Study of the Mediating Role of Self-Control in the Relationship between Religiosity and Happiness in Islamic University. *Journal of Culture in the Islamic University*, *8*(26), 29-50. (in Persian)

Baladi, E. (2017). Investigating the Impact of Performance and Sense of Social Happiness from the Media on the Use of National Media and Satellite Channels by Families: A Case Study of Ramhormoz. Presented at the 4th International Conference on Media

Management, pp. 1-21. (in Persian)

Bazrafshan, M. R., Abdi, A., Masmouei, B., Kavi, E., Abshorshori, N., Akbari, L., & Zakeri, M. (2018). The relation of social happiness and adjustment with vandalistic behaviour of the children and young adults in the families under supervision of welfare office. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*, 12(8), Lc5-Lc9.

Ghasemi, M., Yaghoubi, N.M., Keshtegar, A., & Hosseini, S.A. (2019). Investigating the Relationship between Good Governance and Social Anomaly with the Mediating Role of Social Happiness. *Journal of Social Capital Management, 6*(4), 573-601. (in Persian)

Hajizadeh Meimandi, M. (2015). A Study of the Level and Socio-Cultural Factors Related to Social Happiness: A Case Study of Yazd University Students. *Journal of Urban Sociological Studies, 5*(16), 59-85. (in Persian)

Hanan, H. Ab Karim, M. S. (2015). Influence of Social Media in Food Festival Destination Image, Presented at: International Conference on Tourism and Ethnicity in ASEAN and Beyond 2015. At: CHIANG MAI, THAILAND

Luhmann, M., Necka, E. A., Schönbrodt, F. D., & Hawkley, L. C. (2016). Is valuing happiness associated with lower well-being? A factor-level analysis using the Valuing Happiness Scale. *Journal of research in personality*, *60*, 46-50.

Mohammadi Mirzaei, K., & Behbudiy, M. (2017). The Relationship between Happiness and Perfectionism and Defensive Styles among Staff of Islamic Azad University, Roudhen Branch. *Journal of Educational Management Research*, *8*(31), 129-148. (in Persian)

Radan, F. (2019). Predicting Social Happiness Based on Social Capital among Female Students. *Journal of Social Capital Management*, *6*(2), 219-236. (in Persian)

Rostamzadeh, N., & Narimani, M. (2017). Investigating the Role of Social Intimacy and Happiness in Predicting Academic Burnout of Students. *Journal of Psychology and Educational Sciences Studies*, *16*, 15-25. (in Persian)

Sharifzadeh, H.S., Mirmohammadtabar, S.A., & Adlipour, S. (2017). Investigating the Factors Affecting Social Happiness in Iran: A Meta-Analysis of Existing Research. *Journal of Culture Strategy, 10*(40), 159-180. (in Persian)

Shayestehrokh, E. (2015). *Joyful Rituals in the Culture of Iranian People*. Tehran: IRIB Opinion Poll and Research Center. (in Persian)

Taheri Chaderneshin, H., Esmaeili, M.R., Mirkazemi, S.A., Rabiei, M.A., & Tavakoli, M. (2019). Investigating the Status of Social Happiness and its Relationship with Physical Fitness of Young People in South Khorasan Province. *Journal of Neyshabur University of Medical Sciences, 7*(4), 77-88. (in Persian)

Vahabi, B., Vahabi, A., Yousefi, F., Sayadi, M., & Roshani Daem, M. (2018). Investigating the Relationship between Spiritual Health and Happiness and Related Factors in Students of Kurdistan University of Medical Sciences. *Journal of Cognitive Psychology and Psychiatry, 5*(2), 93-103. (in Persian)

مطالعات مردم‌شناختی میراث فرهنگی
شاپا چاپی: ۱۷۰۹-۲۵۳۸
فصلنامه تخصصی پژوهشکده مردم‌شناسی | پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
زمستان ۱۴۰۳ | دوره دوم | شماره ۱

شناسایی جشنواره‌های بومی و محلی با رویکرد شادی‌آفرینی در شبکه استانی:
مطالعه موردی پژوهشگر صدا و سیمای مرکز مازندران ساری ایران

مریم رزاقی [۱] ✉

۱ پژوهشگر سازمان صدا و سیمای مرکز مازندران، ساری، ایران.
نویسندهٔ مسئول: maryam_razaaghi@gmail.com

اطلاعات مقاله

تاریخ‌ها
دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۱۷
پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۵
تاریخ دوره‌ای و تخصیص یافته
انتشار: زمستان ۱۴۰۳
تاریخ انتشار برخط و چاپی: پاییز ۱۴۰۵

واژگان کلیدی
جشنوارهٔ محلی
رسانه
شادی
شادی‌آفرینی

چکیده

استان مازندران با پیشینهٔ تاریخی و تنوع فرهنگی، ظرفیت قابل‌توجهی برای برگزاری جشنواره‌های بومی و محلی و بهره‌گیری از آن‌ها در تقویت شادی، هویت فرهنگی و همبستگی اجتماعی دارد. پژوهش حاضر با هدف شناسایی جشنواره‌های بومی و محلی مازندران و تبیین مؤلفه‌های شادی‌آفرین آن‌ها با تأکید بر قابلیت بازنمایی و احیای این ظرفیت‌ها در شبکهٔ استانی انجام شده است. پژوهش در دو مرحلهٔ کیفی و کمی انجام گرفت. در مرحلهٔ نخست، مسئولان و نخبگان جشنواره‌های بومی و محلی استان در سال ۱۳۹۷ از طریق مصاحبه مورد مطالعه قرار گرفتند و داده‌ها پس از کدگذاری و طبقه‌بندی، مبنای طراحی پرسشنامهٔ بسته‌پاسخ قرار گرفتند. در مرحلهٔ دوم، ۳۸۴ نفر از مراجعه‌کنندگان به جشنواره‌های بومی و محلی، بر اساس جدول کرجسی و مورگان، به‌عنوان نمونهٔ آماری انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی و نرم‌افزار SPSS نسخهٔ ۲۳ تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد در سال ۱۳۹۷ بیش از ۳۵ جشنوارهٔ بومی و محلی در نقاط مختلف استان برگزار شده است. از دیدگاه نخبگان، مؤلفه‌های شادی‌آفرین در سه سطح فردی، خانوادگی و اجتماعی قرار دارند. همچنین، از دیدگاه شرکت‌کنندگان، ۱۰ مؤلفهٔ شادی‌آفرین، شامل شادی طبیعی و معنوی، امید به آینده، همبستگی اجتماعی، رونق اقتصادی، موفقیت شغلی، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، افزایش بهره‌وری، استحکام پیوندهای خانوادگی و صمیمیت، در قالب ۶۸ شاخص شناسایی شد. نتایج بر ظرفیت این جشنواره‌ها در تقویت شادی اجتماعی و نقش شبکهٔ استانی در بازنمایی و ترویج این ظرفیت فرهنگی تأکید دارد.

استناد: رزاقی، مریم (۱۴۰۳). شناسایی جشنواره‌های بومی و محلی با رویکرد شادی‌آفرینی در شبکه استانی: مطالعه موردی صدا و سیمای مرکز مازندران , ساری, ایران. *مطالعات مردم‌شناختی میراث فرهنگی*، ۲ (۱)، ۲۵۷-۲۴۱.
https://doi.org/

© ۱۴۰۳ (۲۰۲۵) نویسندگان مقاله، فصلنامهٔ مطالعات مردم‌شناختی میراث فرهنگی، مجله علمی پژوهشگاه

مقدمه

امروزه کشور ایران با شرایط خاص اقتصادی و اجتماعی مواجه است و این شرایط، در کنار افزایش شیوع بیماری ویروس کرونا،

سبب شده است تا ناامیدی و استرس در میان شهروندان افزایش یابد. تداوم چنین شرایطی موجب شده است که شادی و نشاط در کشور در سطح بسیار پایینی قرار داشته باشد و در جامعه شادی و شادابی به‌وضوح کمرنگ شده است. این در حالی است که نشاط و شادی یکی از خواسته‌ها و نیازهای اجتماعی و روانی انسان به‌شمار می‌رود و نقشی عمیق در تعالی روانی و اجتماعی افراد جامعه ایفا می‌کند.

از نظر وینهوون (Veenhoven, 1988)، شادی به قضاوت مثبت فرد درباره درجه یا میزان مطلوبیت کیفیت زندگی اطلاق می‌شود (رادان، ۱۳۹۸، ص. ۲۲۰). شادی عبارت است از چگونگی داوری فرد درباره نحوهٔ گذران زندگی؛ این نوع داوری متأثر از ادراکات شخصی فرد و تجربهٔ احساسات و عواطف مثبت است که بر سبک تبیین، قضاوت و تصمیم‌گیری او تأثیر می‌گذارد (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۸، ص. ۵۷۸). شادی را می‌توان رضایتمندی اجتماعی، روانی و جسمانی، یا رضایت از جریان زندگی تعریف کرد (طاهری و همکاران، ۱۳۹۸، ص. ۷۹). همچنین، شادی به درجه‌ای از قضاوت شخص درباره مطلوبیت کیفیت کل زندگی او اطلاق می‌شود؛ به عبارت دیگر، شادی به این معناست که فرد تا چه میزان زندگی خود را دوست دارد (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۸، ص. ۵۷۹).

لالاک (Lalac, 2015) اذعان داشته است که شادی همواره با خرسندی، خوش‌بینی، امید و اعتماد همراه است و می‌تواند نقش تسریع‌کننده‌ای در فرایند توسعهٔ جامعه داشته باشد. برعکس، فقدان و کمبود شادی در جامعه، پیامدهایی همچون افسردگی، بدبینی و ارزیابی منفی از رویدادها، بی‌علاقگی به اجتماع و کار، کمرنگ‌شدن وجدان کاری، اعتیاد به مواد مخدر، ناهنجاری‌های اجتماعی، رواج خشونت در روابط اجتماعی، طلاق و گرایش به فرهنگ بیگانه و غیرخودی، مهاجرت و غیره را به همراه می‌آورد (Bazrafshan et al., 2018). بر همین مبنا، از سال ۲۰۰۰ میلادی به بعد، در نگاه سازمان ملل متحد برای تعیین سطح توسعه‌یافتگی کشورها، متغیر نشاط و شادکامی افراد جامعه نیز به‌عنوان متغیری کلیدی وارد محاسبات شده است؛ به‌گونه‌ای که اگر مردم یک جامعه احساس شادکامی نکنند، نمی‌توان آن جامعه را جامعه‌ای توسعه‌یافته، به‌ویژه در حوزهٔ توسعهٔ اجتماعی، قلمداد کرد. این امر عملاً نشان‌دهنده فقدان وجود «زندگی خوب» است.

در همین راستا، برخی از جامعه‌شناسان بر این باورند که جامعهٔ ایرانی آن‌گونه که باید و شاید شاد نیست و از نبود بسترها و زمینه‌های لازم برای ابراز شادمانی به شکل جمعی و عمومی رنج می‌برد. آمارهای جهانی نیز نشان می‌دهد که وضعیت شادی و نشاط در جامعهٔ ایران مناسب نیست. یکی از مهم‌ترین این گزارش‌ها، گزارش سازمان ملل متحد (۲۰۱۶) است که داده‌های آن در سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ از ۱۵۷ کشور جهان، بر اساس شاخص‌هایی همچون اقتصاد، کارآفرینی و فرصت‌ها، درک از فساد، بخشندگی، سلامت، اطمینان و آزادی‌های فردی جمع‌آوری شده است. بر اساس نتایج این گزارش، ایران با کسب امتیاز ۸/۴، در رتبه صد و پنجم از نظر میزان نشاط قرار داشته است. بر این اساس، میزان شادی در جامعهٔ ایران پایین‌تر از میانگین جهانی قرار دارد (شریف‌زاده و همکاران، ۱۳۹۶).

با توجه به رتبهٔ بسیار ضعیف ایران در زمینهٔ شادی و نشاط اجتماعی، مادهٔ ۸۰ برنامهٔ ششم توسعه صراحتاً دولت را مکلف کرده است به‌منظور پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی، در زمینهٔ تهیه و اجرای «طرح جامع کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی» برای بسط و گسترش روحیهٔ شادابی، نشاط، امیدواری و اعتماد اجتماعی اقدام کند (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۸، ص. ۵۸۰). بااین‌حال، شواهد چندانی از افزایش

شادی و شادابی مردم در جامعهٔ ایران مشاهده نمی‌شود. ازاین‌رو، باید بررسی کرد که چه راهکارها و متغیرهایی را می‌توان در راستای بهبود شادابی مردم در جامعه به کار گرفت. بر اساس دیدگاه صاحب‌نظران، عوامل و متغیرهای متعدد و گسترده‌ای می‌توانند در میزان شادی فرد و جامعه دخیل باشند. هر یک از این عوامل، به نوبهٔ خود، می‌تواند زمینه و بستری مهم برای تأمین شادی فردی و اجتماعی فراهم کند.

در این میان، شاید فراهم‌کردن زمینه‌های شادی و نشاط از طریق «جعبهٔ جادویی» یا همان تلویزیون، به دلیل همه‌جایی و فراگیر بودن آن، یکی از مناسب‌ترین راه‌ها برای دستیابی به این هدف و تعمیق سرمایهٔ اجتماعی باشد؛ زیرا رسانه‌ها نقش بسزایی در فرهنگ‌آفرینی و شکل‌دهی به زندگی اجتماعی افراد دارند (بلدی، ۱۳۹۶، ص. ۱). بااین‌حال، با نگاهی به عملکرد صداوسیما ایران مشاهده می‌شود که این رسانه در سریال‌های خود عمدتاً از غم‌ها و مشکلات مردم سخن می‌گوید، بی‌آنکه به موازات آن، برنامه‌های قابل‌قبولی برای ایجاد شادی و نشاط تولید کند؛ به‌جز چند برنامهٔ طنز که آن‌ها نیز غالباً بن‌مایه‌هایی اجتماعی و غم‌انگیز دارند. افزون بر این، این رسانه هم‌زمان در گرداب پخش آگهی‌های تبلیغاتی گرفتار شده است. این مسئله در حالی است که رسانه می‌تواند با ارائه و تولید برنامه‌های مناسب، زمینه‌ساز رشد شادی و شادکامی در جامعه باشد.

یکی از برنامه‌هایی که صداوسیما، به‌ویژه صداوسیمای استانی، می‌تواند از آن در راستای اشاعهٔ شادی و نشاط استفاده کند، پوشش رسانه‌ای جشنواره‌های بومی و محلی استان است. این جشنواره‌ها با مسائل اقلیمی و زیست‌محیطی ارتباط نزدیکی دارند و اغلب با بن‌مایه‌هایی چون سپاسگزاری از آفریدگار هستی، پاسداشت و گرامیداشت طبیعت و حفاظت از محیط زیست همراه بوده‌اند. بااین‌حال، رمز ماندگاری و پایداری آن‌ها را باید در آثاری همچون تحکیم روابط خانوادگی، زدودن روحیهٔ انزوا و فردگرایی، کاهش فشارهای روانی و جسمی ناشی از صعوبت کار، ممانعت از بروز ناهنجاری‌های اجتماعی، و زمینه‌سازی برای گرایش مردم به فرهنگ بومی و محلی جست‌وجو کرد؛ آثاری که از برگزاری آیین‌های شادمانه بر جای می‌ماند (شایسته‌رخ، ۱۳۹۴، ص. ۹).

این جشنواره‌ها در استان مازندران نیز به‌شدت مورد توجه قرار گرفته و این استان را به خاستگاهی مستعد برای برگزاری بیش از دویست جشنوارهٔ بومی و محلی و به کانون برنامه‌های شادی‌ساز، هویت‌بخش و حرکت‌آفرین بدل کرده‌اند. استان مازندران به دلیل جایگاه راهبردی خود در فرایند اقتصاد و فرهنگ کشور، نقش مهمی در هم‌افزایی فرهنگی و بومی و احیای شادی در جامعهٔ خسته از کار و معیشت این استان ایفا می‌کند. جشنواره‌های هویت‌ساز و شادی‌آفرینی همچون «بهارنارنج»، «کِلیا»، «وَرِف چال»، «جشن خرمن»، «مرکبات»، «سیفیجات» و «سبزیجات» و انواع دیگر جشنواره‌های بومی و محلی که از فرهنگ اجداد و نیاکان مردم این سرزمین سرچشمه گرفته‌اند، در گذر سال‌ها و قرن‌ها از گردنه‌های تاریخ پرفرازونشیب این سامان عبور کرده‌اند تا شادی را به مردم این دیار هدیه دهند. با این توصیف، این جشنواره‌ها می‌توانند نقش مهمی در افزایش شادی و نشاط در سطح منطقه و استان داشته باشند.

در اینجا این پرسش مطرح می‌شود که در استان مازندران چه جشنواره‌هایی برگزار شده است و مؤلفه‌های شادی‌آفرین در این جشنواره‌ها کدام‌اند؟ مهم‌تر از آن، رسانه‌های استانی چگونه می‌توانند از ظرفیت شادی‌آفرین این جشنواره‌ها در راستای ارتقای نشاط فردی و اجتماعی شهروندان استفاده کنند؟ این مسئله در سال‌های اخیر چندان مورد توجه قرار نگرفته است و شکاف

پژوهشی موجود نیز نیازمند مطالعه و بررسی است. بنابراین، با توجه به ظرفیت جشنواره‌های بومی و محلی و نقشی که این جشنواره‌ها می‌توانند در ارتقای شادی و شادابی منطقه و استان داشته باشند، پژوهش حاضر درصدد است به این سؤال اصلی پاسخ دهد: چگونه می‌توان از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی بهره برد؟

اگر جامعه‌ای بخواهد به توسعه و پیشرفت دست یابد و به آرمان‌های انسانی خود نزدیک شود، داشتن شهروندانی بانشاط و شاداب از الزامات اساسی آن است. زمانی می‌توان به سطح مطلوبی از نشاط اجتماعی دست یافت که تمامی آحاد جامعه از نشاط و شادابی برخوردار باشند. جامعه‌ای شاداب و بانشاط می‌تواند زمینه‌ساز دستیابی به اهداف مهم در حوزه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی و فرهنگی باشد و تصمیم‌گیران جامعه نیز می‌توانند همواره از این ظرفیت به‌عنوان فرصتی مناسب بهره گیرند. شادی عامل مهمی در زندگی است که از طریق آن، فرد همواره احساس مطلوبی نسبت به زندگی خود و دیگران خواهد داشت.

برای شادکامی معانی گوناگونی ارائه شده است. یکی از جامع‌ترین تعاریف شادکامی توسط آرگایل و کروس‌لند (Argyle & Croisland, ۱۹۸۷) ارائه شده است. آنان شادکامی را متشکل از سه مؤلفهٔ مهم می‌دانند: عاطفهٔ مثبت یا احساس خوشی، نداشتن احساسات منفی مانند افسردگی و اضطراب، و رضایت از زندگی. همچنین، شادکامی به احساس خوشبختی پایدار در زندگی شخصی، مفیدبودن برای خود و جامعه، تحقق آرزوها و رفع نیازهای اساسی اطلاق می‌شود (رستم‌زاده و نریمانی، ۱۳۹۶، ص. ۱۸).

شادی عبارت است از مقدار ارزش مثبتی که یک فرد برای خود قائل است. از این منظر، شادی را می‌توان مجموعه‌ای از احساسات یا هیجان‌های مثبت دانست؛ به‌گونه‌ای که میزان احساسات مثبت، یعنی خوشی و لذت، در مقایسه با احساسات منفی، معیار مهمی برای سنجش آن به شمار می‌رود. شادکامی نیز نوعی ارزشیابی و داوری فرد درباره خود و زندگی خویش است که از بیرون به او تحمیل نمی‌شود، بلکه حالتی درونی است که از هیجان‌های مثبت تأثیر می‌پذیرد. بر این اساس، شادکامی بر نگرش‌ها و ادراک‌های شخصی مبتنی است و به حالتی مطبوع و دلپذیر دلالت دارد که از تجربهٔ هیجان‌های مثبت و خشنودی از زندگی سرچشمه می‌گیرد (عبداللهی و همکاران، ۱۳۹۷، ص. ۳۰).

شادی را همچنین می‌توان دستیابی به هر آنچه افراد می‌خواهند دانست و در برخی موارد، سعادت معادل شادکامی در نظر گرفته می‌شود. از سوی دیگر، شادکامی نوعی خشنودی پایدار و بلندمدت است. شادی، در معنای علمی، به ارزیابی افراد از زندگی خود اشاره دارد. افراد می‌توانند زندگی خود را به‌صورت یک قضاوت کلی، ارزیابی حیطه‌های خاص زندگی یا بررسی احساسات و هیجان‌های اخیر خود دربارهٔ رویدادهایی که برای آنان رخ داده است، ارزیابی کنند (محمدی‌میرزایی و بهبودی، ۱۳۹۶، ص. ۱۳۰).

شادی پیامدهای متعددی در زندگی فردی و اجتماعی دارد و می‌تواند موجب نگرش مثبت به زندگی، خودپندارهٔ مثبت، برخورداری از سلامت روان و تعادل عاطفی، امیدواری به آینده، نگرش مطلوب و رضایت‌آمیز نسبت به خود و دیگران، روابط اجتماعی متعادل، دوری از کینه و نفرت، انتخاب آگاهانهٔ اهداف زندگی، تلاش برای تحقق اهداف، دوری از اتلاف وقت و کاهلی، افزایش موفقیت‌های زندگی، برخورداری از شاخص‌های بالاتر کیفیت زندگی، عملکرد بهتر سیستم ایمنی در مقابل استرس، خواب بهتر، تمایل بیشتر به کمک به دیگران و عملکرد بهتر شغلی و تحصیلی و همچنین

تصمیم‌گیری بهتر شود (Luhmann et al., 2016). شادبودن همچنین می‌تواند به کاهش آسیب‌های اجتماعی، از جمله اعتیاد و خودکشی، کمک کند. افزون بر این، وجود فضای شاد و مفرح در فرایند یادگیری و شکوفایی استعدادهای فراگیران مؤثر است و می‌تواند انرژی و انگیزهٔ آنان را افزایش دهد.

در نهایت، می‌توان گفت که شادی دست‌کم در دو معنا قابل تبیین است. در معنای نخست، منظور از شادی، تجربهٔ هیجان مثبت در زمان حال است؛ اما در معنای دوم، شادکامی و سعادتمندی مدنظر قرار می‌گیرد که با خشنودی و رضایت از زندگی همراه است. به نظر می‌رسد آنچه روان‌شناسی مثبت‌گرا از شادی مورد بحث قرار می‌دهد، بیشتر به معنای دوم، یعنی شادکامی و رضایت از زندگی، مربوط می‌شود (وهابی و همکاران، ۱۳۹۷، ص. ۳).

نشاط اجتماعی

نشاط اجتماعی یکی از نیازهای اساسی جوامع امروزی است؛ زیرا شهروندان کلان‌شهرها فرصت کمتری برای توجه به خود و نیازهایشان پیدا می‌کنند و ازاین‌رو، به‌شدت مستعد افسردگی هستند. نشاط اجتماعی وضعیتی روانی، مثبت و توأم با خشنودی و رضایتمندی است و به احساسات مثبت فرد و رضایت خاطر او از زندگی مربوط می‌شود (بلدی، ۱۳۹۶، ص. ۱۳).

به‌منظور تشریح متغیر نشاط اجتماعی، می‌توان از مدل دینر (Diener, 1997) استفاده کرد. بر اساس این مدل، نشاط اجتماعی دارای سه بُعد هیجانی، شناختی و اجتماعی است. بُعد هیجانی نشاط اجتماعی، دربرگیرندهٔ خلق‌وخوها و حالات مثبت و خوشایند افراد است. بُعد شناختی نیز نوعی تفکر و پردازش اطلاعات را شامل می‌شود که به ارزیابی مثبت افراد از زندگی منجر می‌شود. بُعد اجتماعی، بیانگر گسترش روابط اجتماعی فرد با دیگران و در پی آن، افزایش حمایت اجتماعی است. این بُعد از نشاط، گرایش‌ها و تمایلات فرد نسبت به اجتماع، مانند علاقه به انسان‌های دیگر و تأثیرگذاری مثبت بر آنان را دربر می‌گیرد (طاهری و همکاران، ۱۳۹۸، ص. ۷۹).

نشاط اجتماعی را می‌توان رضایت از زندگی توأم با عاطفه و هیجان مثبت دانست. برای ایجاد و تقویت آن، باید مؤلفه‌های مکملی همچون امید اجتماعی، مشارکت، رضایت و اعتماد را در تمامی ابعاد اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جامعه تقویت کرد (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۸، ص.۵۷۷).

در سال‌های اخیر، پژوهش‌های مختلفی در حوزهٔ شادی و نشاط اجتماعی انجام شده است؛ اما پژوهش مستقیمی دربارهٔ جشنواره‌های بومی و محلی و نقش رسانه‌ها در بهره‌گیری از شادی حاصل از برگزاری این جشنواره‌ها کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بااین‌حال، می‌توان به برخی از مطالعات مرتبط اشاره کرد.

شریف‌زاده و همکاران (۱۳۹۶) در مقاله‌ای مروری با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در جامعهٔ ایران»، عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی را مورد مطالعه قرار داده‌اند. جامعهٔ آماری این پژوهش شامل تمامی مقالات معتبر علمی بود که طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ با موضوع نشاط اجتماعی منتشر شده بودند. در نهایت، ۲۴ پژوهش انتخاب و با استفاده از نرم‌افزار جامع فراتحلیل[1]، تحلیل شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد که متغیرهای رضایت از زندگی، عزت‌نفس، دینداری و ارتباط اجتماعی، در مقایسه با سایر متغیرها، تأثیر بیشتری بر نشاط اجتماعی در ایران دارند.

حاجی‌زاده میمندی (۱۳۹۴) نیز پژوهشی با عنوان «بررسی میزان و عوامل فرهنگی ـ اجتماعی مرتبط با نشاط اجتماعی؛ مورد

[1] CMA2

مطالعه: دانشجویان دانشگاه یزد» انجام داده است. این پژوهش با هدف شناخت میزان و عوامل فرهنگی ـ اجتماعی مرتبط با نشاط اجتماعی در میان دانشجویان دانشگاه یزد و به روش پیمایش، با استفاده از پرسشنامه، انجام شد. تعداد ۲۷۷ نفر از دانشجویان دانشگاه یزد که با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای متناسب از هفت دانشکده انتخاب شده بودند، نمونهٔ تحقیق را تشکیل دادند. نتایج نشان داد که میانگین نمرهٔ نشاط اجتماعی دانشجویان مورد بررسی ۴۶/۴۲ با انحراف معیار ۷۱/۱۳ بوده است و با میانگین شادکامی کشورهای در حال توسعه تفاوت معناداری نداشت. همچنین، بین میزان نشاط دانشجویان و متغیرهای زمینه‌ای شامل سن، جنس، وضعیت تأهل، محل سکونت و مقطع تحصیلی، رابطهٔ معناداری مشاهده نشد؛ درحالی‌که نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه نشان داد بین رشتهٔ تحصیلی و میزان نشاط اجتماعی رابطهٔ معناداری وجود دارد. همچنین، ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای اصلی پژوهش نشان داد که بین میزان نشاط اجتماعی و تمامی متغیرهای مستقل، شامل دینداری، بهره‌مندی از وسایل ارتباط جمعی، امید به آینده و عزت‌نفس، رابطهٔ مستقیم و معناداری وجود دارد.

حنان و اب کریم (Hanan & Ab Karim, 2015) نیز در پژوهشی، تأثیر رسانه‌های اجتماعی بر جشنوارهٔ غذا را مورد مطالعه قرار داده‌اند. جشنواره‌های غذا در حال تبدیل‌شدن به یکی از جاذبه‌های مهم برای متخصصان و علاقه‌مندان غذا هستند و فرصت تجربه غذا و شادمانی در مکانی خاص را فراهم می‌کنند. به نظر می‌رسد ابزارهای سنتی بازاریابی که توسط برگزارکنندگان جشنواره‌های غذا مورد استفاده قرار می‌گیرند، به‌ویژه برای جذب نسل Y که مستقیماً درگیر جست‌وجو و دریافت اطلاعات از طریق اینترنت هستند، موفقیت کمتری دارند. نتایج این پژوهش نشان داد که رسانه‌های اجتماعی می‌توانند موجب افزایش توجه به جشنواره‌های غذا شوند.

روش انجام پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی؛ از نظر ماهیت، توصیفی؛ و از نظر روش، آمیخته از نوع اکتشافی متوالی است. روش تحقیق آمیخته، ترکیبی از روش‌های تحقیق کیفی و کمی است. در روش آمیخته از نوع اکتشافی متوالی، ابتدا روش کیفی و سپس روش کمی اجرا می‌شود. در این نوع پژوهش، پژوهشگر درصدد شناسایی و تبیین ابعاد، مؤلفه‌ها و زمینه‌های موجود در موقعیت‌های نامعین است؛ ازاین‌رو، ابتدا به گردآوری و تحلیل داده‌های کیفی و سپس به گردآوری و تحلیل داده‌های کمی می‌پردازد.

جامعهٔ آماری در مرحلهٔ نخست پژوهش (بخش کیفی) شامل مسئولان برگزارکننده و نخبگان جشنواره‌های بومی و محلی استان مازندران در سال ۱۳۹۷ بود. در این مرحله، تعداد نمونه از پیش مشخص نشده بود و نمونه‌گیری به‌صورت هدفمند و در دسترس تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. در نهایت، پس از انجام ۲۷ مصاحبه، اشباع نظری حاصل شد و فرایند نمونه‌گیری متوقف گردید.

جامعهٔ آماری در مرحلهٔ دوم پژوهش (بخش کمی) شامل تمامی افراد مراجعه‌کننده به هر یک از جشنواره‌های بومی و محلی استان مازندران در سال ۱۳۹۷ بود. به‌منظور برآورد حجم نمونهٔ آماری در این مرحله، از جدول تعیین حجم نمونهٔ کرجسی و مورگان (Krejcie & Morgan, 1970) استفاده شد. بر این اساس، تعداد ۳۸۴ نفر به‌عنوان نمونهٔ آماری انتخاب شدند که بیشترین مقدار حجم نمونه در جدول مذکور را شامل می‌شد. برای انتخاب افراد نمونه نیز از روش نمونه‌گیری غیرتصادفی در دسترس استفاده شد. بدین منظور، با مراجعه به افراد شرکت‌کننده در هر یک از جشنواره‌های

بومی و محلی در شهرهای مختلف استان مازندران، از آنان درخواست شد در صورت تمایل و رضایت، در این پژوهش مشارکت کرده و به پرسشنامه پاسخ دهند.

در مرحلهٔ کیفی، پس از تبدیل مصاحبه‌های انجام‌شده با نخبگان به متن نوشتاری، کدهای مربوط استخراج و دسته‌بندی شدند. سپس، بر اساس یافته‌های حاصل از تحلیل مصاحبه‌ها، پرسشنامهٔ بسته‌پاسخ طراحی شد. این پرسشنامه شامل بخش‌هایی بود که در آن دیدگاه، نظر و نگرش پاسخگویان در قالب ۶۸ گویه اندازه‌گیری شد. بر اساس مصاحبه با خبرگان و متخصصان، قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی استان مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی در سه بُعد اصلی شامل شادی فردی، شادی اجتماعی و شادی خانوادگی شناسایی شد.

برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از دو رویکرد کیفی و کمی استفاده شد. در مرحلهٔ کیفی، با توجه به مبانی نظری پژوهش‌های کیفی، هم‌زمان با انجام مصاحبه‌ها، فرایند پیاده‌سازی، کدگذاری، دسته‌بندی و تحلیل داده‌ها نیز انجام گرفت. در مرحلهٔ کمی، برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخهٔ ۲۳ استفاده شد[1].

یافته‌های پژوهش

از آنجا که هدف اصلی این پژوهش، شناسایی قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی است، پس از انجام مصاحبه با نخبگان، فرایند پیاده‌سازی، کدگذاری، دسته‌بندی و تحلیل داده‌ها به روش کیفی انجام شد. شاخص‌ها، مؤلفه‌ها و ابعاد شناسایی‌شده در این مرحله، در قالب پرسشنامه تدوین و مرحلهٔ دوم پژوهش (بخش کمی) با توزیع پرسشنامه میان اعضای نمونهٔ آماری اجرا شد. سپس، با استفاده از شاخص‌های آمار استنباطی، به سؤال‌های پژوهش پاسخ داده شد.

پس از شناسایی متغیرهای مربوط به قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، از آزمون کولموگروف ـ اسمیرنوف به‌منظور بررسی نرمال[2]بودن توزیع داده‌ها و تعیین امکان استفاده از آزمون‌های پارامتری یا ناپارامتری استفاده شد.

در آزمون کولموگروف ـ اسمیرنوف، فرضیه‌های آماری به شرح زیر تعریف شدند:

H0: داده‌ها دارای توزیع نرمال هستند.

H1: داده‌ها دارای توزیع نرمال نیستند.

بر اساس نتایج آزمون کولموگروف ـ اسمیرنوف، چنانچه سطح معناداری (Sig.) برای متغیرهای مورد بررسی بزرگ‌تر از سطح آزمون (α=۰/۰۵) باشد، فرض نرمال‌بودن داده‌ها پذیرفته می‌شود. نتایج محاسبات آزمون کولموگروف ـ اسمیرنوف (K-S) در جدول ۱ ارائه شده است.

نتایج آزمون در سطح اطمینان ۹۵ درصد (α=۰/۰۵) نشان داد که متغیرهای پژوهش، شامل شادی فردی، شادی اجتماعی و شادی خانوادگی، از توزیع نرمال برخوردار نیستند؛ زیرا مقادیر به‌دست آمده برای سطح معناداری (Sig.=۰/۰۰۰) کوچک‌تر از مقدار خطای پیش‌بینی‌شده یا سطح آزمون (α=۰/۰۵) است. بنابراین، برای پاسخ به سؤال‌های پژوهش و بررسی فرضیه‌های آماری مرتبط با این متغیرها، استفاده از آزمون‌های آمار ناپارامتری مجاز است.

بررسی وضعیت احیای شادی فردی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران

به‌منظور بررسی وضعیت احیای شادی فردی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های

[1] SPSS Inc., Chicago, IL., USA

[2] Kolmogorov–Smirnov

بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، از آزمون ناپارامتری دو جمله‌ای استفاده شد[1]. نتایج این آزمون در جدول ۲ ارائه شده است.

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بین دیدگاه موافقان (پاسخگویانی که در پرسشنامه یکی از دو گزینهٔ «موافقم» و «کاملاً موافقم» را انتخاب کرده‌اند) و مخالفان (پاسخگویانی که یکی از سه گزینهٔ «کاملاً مخالفم»، «مخالفم» و «متوسط» را انتخاب کرده‌اند) تفاوت معناداری وجود دارد؛ زیرا سطح معناداری (Sig.=0/000) از مقدار خطای پیش‌بینی‌شده (α=۰/۰۵) کوچک‌تر است.

بر این اساس، اکثریت پاسخگویان معتقدند جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی می‌توانند در احیای مؤلفه‌های شادی فردی مؤثر باشند. از دیدگاه آنان، مهم‌ترین قابلیت‌های این جشنواره‌ها عبارت‌اند از: احیای شادی طبیعی (۷۸ درصد)، احیای شادی معنوی (۶۷ درصد) و احیای امید به آینده (۷۰ درصد). در مجموع، ۸۵ درصد از پاسخگویان، احیای شادی فردی را یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی می‌دانند.

بررسی وضعیت احیای شادی اجتماعی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران

برای بررسی وضعیت احیای شادی اجتماعی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، از آزمون ناپارامتری دو جمله‌ای استفاده شد. نتایج این آزمون در جدول ۳ ارائه شده است.

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که بین دیدگاه موافقان (پاسخگویانی که گزینه‌های «موافقم» و «کاملاً موافقم» را انتخاب کرده‌اند) و مخالفان (پاسخگویانی که گزینه‌های «کاملاً مخالفم»، «مخالفم» و «متوسط» را انتخاب کرده‌اند) تفاوت معناداری وجود دارد؛ زیرا سطح معناداری (Sig.=0/000) از مقدار خطای پیش‌بینی‌شده (α=۰/۰۵) کوچک‌تر است.

بر این اساس، اکثریت پاسخگویان معتقدند جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی، قابلیت احیای مؤلفه‌های شادی اجتماعی را دارند. مهم‌ترین این مؤلفه‌ها عبارت‌اند از: احیای همبستگی اجتماعی (۸۵ درصد)، رونق اقتصادی (۹۲ درصد)، موفقیت در محیط کاری (۸۵ درصد)، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی (۸۹ درصد) و افزایش بهره‌وری (۸۱ درصد). در مجموع، ۹۲ درصد از پاسخگویان، احیای شادی اجتماعی را یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی می‌دانند.

بررسی وضعیت احیای شادی خانوادگی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران

به‌منظور بررسی وضعیت احیای شادی خانوادگی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، از آزمون ناپارامتری دو جمله‌ای استفاده شد. نتایج این آزمون در جدول ۴ ارائه شده است.

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که بین دیدگاه موافقان (پاسخگویانی که در پرسشنامه یکی از دو گزینهٔ «موافقم» و «کاملاً موافقم» را انتخاب کرده‌اند) و مخالفان (پاسخگویانی که یکی از سه گزینهٔ «کاملاً مخالفم»، «مخالفم» و «متوسط» را انتخاب کرده‌اند) تفاوت معناداری وجود دارد؛ زیرا سطح معناداری (Sig.=0/000) از مقدار

[1] Binomial Test

خطـای پیش‌بینی‌شـده (α=۰/۰۵) کوچـک‌تر است.

بنـابراین، اکثریـت پاسـخگویان معتقدنـد جشـنواره‌های بـومی و محلـی مازنـدران در شـبکهٔ اسـتانی قابلیـت احیـای مؤلفـه‌های شـادی خـانوادگی را دارنـد. از دیـدگاه آنـان، مهم‌تـرین قابلیت‌هـای ایـن جشـنواره‌ها عبارت‌انـد از: احیـای اسـتحکام پیونـدهای خـانوادگی (۹۱ درصـد) و افـزایش صـمیمیت (۶۷ درصـد). در مجمـوع، ۸۸ درصـد از پاسخگویان، احیای شادی خانوادگی را یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی در راستای احیای شادی‌آفرینی می‌دانند.

اولویت‌بندی مؤلفه‌های شادی فردی

پـس از مشخص‌شـدن اینکـه احیـای شـادی فـردی یکـی از قابلیت‌هـای جشـنواره‌های بومی و محلی مازندران محسوب می‌شود، بـه‌منظور اولویت‌بنـدی مؤلفـه‌های شناسایی‌شـدهٔ آن از آزمـون رتبـه‌ای فریـدمن استفاده شد.

نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها در جدول ۵ نشـان داد کـه بـین اولویت‌بنـدی (رتبه‌بنـدی) مؤلفـه‌های شـادی فـردی بـه‌عنوان یکـی از قابلیت‌هـای جشـنواره‌های بـومی و محلـی مازنـدران در شـبکهٔ اسـتانی بـرای احیـای شـادی‌آفرینی، تفـاوت معنـاداری وجـود دارد؛ زیـرا سـطح معنـاداری (Sig.=0/001) از مقـدار خطـای پیش‌بینی‌شـده (α=۰/۰۵) کوچک‌تر است.

بنـابراین، بـا اطمینـان ۹۵ درصـد می‌تـوان قضـاوت کـرد کـه فرضـیهٔ پـژوهش (۱) تأییـد می‌شود؛ به این معنا که از نظر آماری، بین میـانگین رتبـه‌ای تـأثیر هـر یـک از مؤلفـه‌های شادی اجتماعی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشـنواره‌های بـومی و محلـی مازنـدران در شـبکهٔ اسـتانی بـرای احیـای شـادی‌آفرینی، تفاوت معناداری وجود دارد.

بـر ایـن اسـاس، اولویت‌بنـدی مؤلفـه‌های شادی فردی به شرح زیر است:

۱. شادی طبیعی؛ با میانگین رتبه ۱۲/۲
۲. شادی معنوی؛ با میانگین رتبه ۹۹/۱
۳. امید به آینده؛ با میانگین رتبه ۸۹/۱

اولویت‌بندی مؤلفه‌های شادی اجتماعی

پـس از مشخص‌شـدن اینکـه احیـای شـادی اجتمـاعی یکـی از قابلیت‌هـای جشـنواره‌های بومی و محلی مازندران محسوب می‌شود، بـه‌منظور اولویت‌بنـدی مؤلفـه‌های شناسایی‌شـدهٔ آن از آزمـون رتبـه‌ای فریـدمن استفاده شد.

نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها در جدول ۶ نشـان داد کـه بـین اولویت‌بنـدی (رتبه‌بنـدی) مؤلفه‌های شادی اجتماعی به‌عنوان یکی از قابلیت‌هـای جشـنواره‌های بـومی و محلـی مازنـدران در شـبکهٔ اسـتانی بـرای احیـای شـادی‌آفرینی، تفـاوت معنـاداری وجـود دارد؛ زیـرا سـطح معنـاداری (Sig.) از مقـدار خطـای پیش‌بینی‌شده (α=۰/۰۵) کوچک‌تر است.

بنـابراین، بـا اطمینـان ۹۵ درصـد می‌تـوان قضـاوت کـرد کـه فرضـیهٔ پـژوهش (۱) تأییـد می‌شود؛ به این معنا که از نظر آماری، بین میـانگین رتبـه‌ای تـأثیر هـر یـک از مؤلفـه‌های شادی اجتماعی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشـنواره‌های بـومی و محلـی مازنـدران در شـبکهٔ اسـتانی بـرای احیـای شـادی‌آفرینی، تفاوت معناداری وجود دارد.

بـر ایـن اسـاس، اولویت‌بنـدی مؤلفـه‌های شادی اجتماعی به شرح زیر است:

۱. رونق اقتصادی؛ با میانگین رتبه ۴۱/۳
۲. همبستگی اجتماعی؛ با میانگین رتبه ۰۳/۳
۳. افزایش بهره‌وری؛ با میانگین رتبه ۹۰/۲
۴. پیشـگیری از آسـیب‌های اجتمـاعی؛ بـا میانگین رتبه ۸۸/۲
۵. موفقیت در محیط کاری؛ با میانگین رتبه ۷۹/۲

اولویت‌بندی مؤلفه‌های شادی خانوادگی

پـس از مشخص‌شـدن اینکـه احیـای شـادی خـانوادگی یکـی از قابلیت‌هـای جشـنواره‌های بومی و محلی مازندران محسوب می‌شود،

به‌منظور اولویت‌بندی مؤلفه‌های شناسایی‌شدهٔ آن از آزمون رتبه‌ای فریدمن استفاده شد.

نتایج حاصل از بررسی داده‌ها در جدول ۷ نشان داد که بین اولویت‌بندی (رتبه‌بندی) مؤلفه‌های شادی خانوادگی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، تفاوت معناداری وجود دارد؛ زیرا سطح معناداری (Sig.=0/010) از مقدار خطای پیش‌بینی‌شده (α=۰/۰۵) کوچک‌تر است.

بنابراین، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان قضاوت کرد که فرضیهٔ پژوهش (۱) تأیید می‌شود؛ یعنی از نظر آماری، بین میانگین رتبه‌ای تأثیر هر یک از مؤلفه‌های شادی خانوادگی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، تفاوت معناداری وجود دارد.

بر این اساس، اولویت‌بندی مؤلفه‌های شادی خانوادگی به شرح زیر است:

۱. استحکام پیوندهای خانوادگی؛ با میانگین رتبه ۵۶/۱

۲. صمیمیت؛ با میانگین رتبه ۴۴/۱

اولویت‌بندی مؤلفه‌های شادی

پس از مشخص‌شدن اینکه احیای شادی یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران محسوب می‌شود، به‌منظور اولویت‌بندی ابعاد شناسایی‌شدهٔ این مؤلفه، از آزمون رتبه‌ای فریدمن استفاده شد.

نتایج بررسی داده‌ها در جدول ۸ نشان داد که بین اولویت‌بندی (رتبه‌بندی) ابعاد شادی فردی، اجتماعی و خانوادگی به‌عنوان قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، تفاوت معناداری وجود دارد؛ زیرا سطح معناداری (Sig.=0/000) از مقدار خطای پیش‌بینی‌شده (α=۰/۰۵) کوچک‌تر است.

بنابراین، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان قضاوت کرد که فرضیهٔ پژوهش (۱) تأیید می‌شود؛ یعنی از نظر آماری، بین میانگین رتبه‌ای تأثیر هر یک از ابعاد شادی به‌عنوان قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، تفاوت معناداری وجود دارد.

بر این اساس، اولویت‌بندی ابعاد شادی به شرح زیر است:

۱. شادی اجتماعی؛ با میانگین رتبه ۱۵/۲

۲. شادی خانوادگی؛ با میانگین رتبه ۱۱/۲

۳. شادی فردی؛ با میانگین رتبه ۷۴/۱

بحث

تحلیل پرسش اول پژوهش: جشنواره‌های بومی و محلی استان مازندران کدام‌اند؟

در گام نخست پژوهش، ۳۵ جشنوارهٔ بومی و محلی در استان مازندران شناسایی شد. جشنواره‌های شناسایی‌شده شامل جشن پرپری، جشن خرمن، هشت‌وهشت یا میر روز، تیرماه سیزده‌شو، آش آشه، دشوپزون، جشنوارهٔ برنج، نیشکر، توت‌فرنگی، انار، پرتقال، گل نرگس، کیوی، چای، گل گاوزبان، بهارنارنج، غذاهای بومی و محلی، گل محمدی، عسل، کلیا، کَنی، آوای تالاب‌های سرخ، انجیر، تمشک، هلو، جشن ناتل، بازی‌های بومی و محلی میان‌بند (از پل‌سنگ تا سیوسنگ)، جشنوارهٔ بومی و محلی فیل‌سنگی، گیاهان دارویی، گل ارکیده و ورف‌چال است.

برخی از این جشنواره‌ها در نقاط مختلف استان نیز به‌صورت تکرارشونده برگزار می‌شوند. بر اساس یافته‌های پژوهش، مهم‌ترین اهداف برگزاری این جشنواره‌ها، ایجاد شادی و نشاط برای مردم، به‌ویژه کشاورزان، و همچنین رونق اقتصادی منطقه عنوان شده است؛ به‌گونه‌ای که بیشترین فراوانی کدهای استخراج‌شده نیز به این دو موضوع اختصاص داشته است.

تحلیل پرسش دوم پژوهش: مؤلفه‌های شادی‌آفرین در جشنواره‌های بومی و محلی چیست؟

الف) دیدگاه نخبگان

بر اساس یافته‌های پژوهش، در گام نخست با مسئولان برگزارکنندهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مصاحبهٔ عمیق انجام شد. کدهای استخراج‌شده از این مصاحبه‌ها، در راستای شناسایی قابلیت‌های جشنواره‌ها برای احیای شادی در شبکهٔ استانی، در سه بُعد اصلی شامل شادی فردی، شادی خانوادگی و شادی اجتماعی دسته‌بندی شدند.

مؤلفهٔ شادی فردی

بر اساس کدهای استخراج‌شده از مصاحبه با نخبگان، شادی فردی در سه مؤلفهٔ مجزا شامل شادی طبیعی، شادی معنوی و امید به آینده تفکیک شد. بر اساس میزان فراوانی کدهای استخراج‌شده، مهم‌ترین مؤلفه‌های شادی فردی به ترتیب عبارت‌اند از:

- شادی طبیعی (۴۲ درصد)
- شادی معنوی (۳۴ درصد)
- امید به آینده (۲۴ درصد)

مؤلفهٔ شادی خانوادگی

بر اساس کدهای استخراج‌شده از مصاحبه با نخبگان، شادی خانوادگی در دو مؤلفهٔ اصلی شامل استحکام پیوندهای خانوادگی و صمیمیت دسته‌بندی شد. بر این اساس، مهم‌ترین مؤلفه‌های شادی خانوادگی برحسب درصد فراوانی عبارت‌اند از:

- استحکام پیوندهای خانوادگی (۶۱ درصد)
- صمیمیت (۳۹ درصد)

مؤلفهٔ شادی اجتماعی

شادی اجتماعی بر اساس یافته‌های حاصل از مصاحبه با نخبگان، در پنج مؤلفهٔ اصلی شامل همبستگی اجتماعی، رونق اقتصادی، موفقیت در محیط کاری، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و افزایش بهره‌وری تفکیک شد. بر اساس درصد فراوانی کدهای استخراج‌شده، مهم‌ترین مؤلفه‌های شادی اجتماعی به ترتیب عبارت‌اند از:

- همبستگی اجتماعی (۳۱ درصد)
- پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی (۲۵ درصد)
- رونق اقتصادی (۲۴ درصد)
- موفقیت در محیط کاری (۱۵ درصد)
- افزایش بهره‌وری (۵ درصد)

ب) دیدگاه شرکت‌کنندگان در جشنواره‌های بومی و محلی

احیای شادی طبیعی

یکی از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی، احیای شادی طبیعی است. از دیدگاه شرکت‌کنندگان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای شادی طبیعی از طریق جشنواره‌های بومی و محلی مازندران عبارت‌اند از:

- تقویت ابتکار در ایجاد شادی طبیعی (۸۰ درصد)
- تقویت سلامت جسم و روان (۷۸ درصد)
- سرخوشی ناشی از زنده‌شدن احساس تعلق به گذشته (۷۷ درصد)

احیای شادی معنوی

احیای شادی معنوی نیز یکی دیگر از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی است. از منظر شرکت‌کنندگان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای شادی معنوی از طریق این جشنواره‌ها عبارت‌اند از:

- زنده‌شدن نوستالژی گذشته (۶۷ درصد)
- احیای احساس و خاطرات دوران کودکی (۶۷ درصد)

احیای امید به آینده

احیای امید به آینده یکی از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی

مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی است. از دیدگاه شرکت‌کنندگان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای امید به آینده از طریق جشنواره‌های بومی و محلی مازندران عبارت‌اند از:

- توجه بیشتر به تغذیهٔ مناسب (۸۲ درصد)
- تلاش برای تقویت سلامت جسمی و روانی (۸۲ درصد)
- امید به احیای آداب و رسوم (۶۸ درصد)

احیای همبستگی اجتماعی

احیای همبستگی اجتماعی یکی دیگر از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی است. از دیدگاه شرکت‌کنندگان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای همبستگی اجتماعی از طریق این جشنواره‌ها عبارت‌اند از:

- تقویت مشارکت در بازی‌های دست‌جمعی (۸۵ درصد)
- احیای باورداشت‌های بومی و محلی (۸۱ درصد)
- احیای سرودها و ترانه‌های ماندگار بومی و محلی (۸۱ درصد)
- تقویت احساس احترام بیشتر به همنوع (۸۱ درصد)

احیای رونق اقتصادی

رونق اقتصادی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی، مورد توجه شرکت‌کنندگان قرار گرفته است. از دیدگاه آنان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای رونق اقتصادی از طریق این جشنواره‌ها عبارت‌اند از:

- رونق‌یافتن تولیدات بومی و محلی (۸۵ درصد)
- توسعهٔ فروش دست‌ساخته‌ها و محصولات بومی و محلی (۸۵ درصد)
- احیای بازارهای سنتی (۸۱ درصد)

احیای موفقیت در محیط کاری

احیای موفقیت در محیط کاری یکی دیگر از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی است. از دیدگاه شرکت‌کنندگان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای موفقیت در محیط کاری از طریق این جشنواره‌ها عبارت‌اند از:

- افزایش رضایتمندی کاری (۷۷ درصد)
- تقویت قدرت تجزیه و تحلیل فرصت‌ها و تهدیدهای عوامل بیرونی (۷۷ درصد)
- تقویت همبستگی در محیط‌های کاری (۷۶ درصد)
- افزایش میزان اثرگذاری بر محیط کار (۷۶ درصد)

احیای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی

پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی، یکی دیگر از مؤلفه‌های مورد بررسی در این پژوهش است. از منظر شرکت‌کنندگان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی از طریق این جشنواره‌ها عبارت‌اند از:

- دوری از تنش‌های سیاسی (۸۴ درصد)
- دورشدن از آسیب‌های فضای مجازی (۷۹ درصد)
- توسعهٔ فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی (۷۹ درصد)
- پس‌زدن فرهنگ مهاجم بیگانه (۷۶ درصد)

احیای افزایش بهره‌وری

افزایش بهره‌وری یکی دیگر از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی است. از دیدگاه شرکت‌کنندگان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای افزایش بهره‌وری از طریق این جشنواره‌ها عبارت‌اند از:

- انبساط خاطر ناشی از ایجاد انرژی مثبت (۸۳ درصد)
- افزایش راندمان کاری و اجتماعی (۸۰

درصد)
- فراهم‌شدن فرصت رشد حداکثری در نتیجه مسرت و نشاط محیط کاری (۸۰ درصد)

احیای استحکام پیوندهای خانوادگی

استحکام پیوندهای خانوادگی به‌عنوان یکی از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی، یکی از مؤلفه‌های مهم شادی خانوادگی است. از دیدگاه شرکت‌کنندگان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای استحکام پیوندهای خانوادگی از طریق این جشنواره‌ها عبارت‌اند از:
- فراهم‌شدن فرصت آشنایی فرزندان با شیوه‌های زندگی گذشته (۸۲ درصد)
- تقویت ارتباطات خارج از منزل از طریق کنار هم بودن اعضای خانواده (۸۰ درصد)
- فراهم‌شدن فرصت آشنایی اعضای خانواده با فرهنگ و آداب و رسوم گذشتگان (۷۹ درصد)
- فراهم‌شدن فرصت آشنایی اعضای خانواده با بازی‌های فردی و دست‌جمعی و شادی‌بخش گذشتگان (۷۹ درصد)

احیای صمیمیت

صمیمیت نیز به‌عنوان یکی از قابلیت‌های شناسایی‌شدهٔ جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی، مورد توجه شرکت‌کنندگان قرار گرفته است. از دیدگاه آنان، مهم‌ترین عوامل مؤثر در احیای صمیمیت از طریق این جشنواره‌ها عبارت‌اند از:
- تقویت مهارت‌های ارتباطی اعضای خانواده با یکدیگر (۶۶ درصد)
- تقویت مهارت‌های ارتباطی اعضای خانواده با دیگران (۶۴ درصد)
- کاهش فاصله اعضای خانواده از طریق دورشدن از فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی مجازی (۶۰ درصد)

تحلیل پرسش سوم پژوهش: راهکارهای لازم برای بهره‌گیری از قابلیت‌های شادی‌آفرین جشنواره‌های بومی و محلی در رسانه استانی چیست؟

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که مردم خواستار بهره‌گیری از ظرفیت جشنواره‌های بومی و محلی در راستای احیای شادی‌آفرینی در شبکهٔ استانی مازندران هستند. بر اساس یافته‌های پژوهش، ۸۵ درصد از پاسخگویان، احیای شادی فردی را یکی از قابلیت‌های جشنواره‌های بومی و محلی مازندران در شبکهٔ استانی برای احیای شادی‌آفرینی می‌دانند. همچنین، ۹۲ درصد از پاسخگویان، احیای شادی اجتماعی و ۸۸ درصد از آنان، احیای شادی خانوادگی را از قابلیت‌های مهم این جشنواره‌ها در راستای ارتقای شادی و نشاط اجتماعی قلمداد کرده‌اند.

بر این اساس، رسانه استانی مازندران می‌تواند با بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی، اجتماعی و آیینی جشنواره‌های بومی و محلی، برنامه‌های متنوعی را در قالب‌های مختلف تولید و عرضه کند.

پیشنهادهای برنامه‌سازی در شبکهٔ استانی مازندران

۱. فیلم‌های داستانی

اقبال عمومی به فیلم‌های سینمایی و داستانی که به خرده‌فرهنگ‌ها و آیین‌های بومی می‌پردازند، قابل توجه است. برای نمونه، در فیلم «همه می‌دانند» ساختهٔ اصغر فرهادی، خرده‌فرهنگ‌های مرتبط با مراسم عروسی و آیین‌های ایتالیایی مورد توجه قرار گرفته است. بر همین اساس، جشن‌های بومی و محلی که قابلیت داستان‌پردازی و تبدیل‌شدن به فیلمنامه را دارند، می‌توانند ضمن غنی‌سازی محتوای فیلم‌های سینمایی و داستانی، در معرفی و گسترش معارف فرهنگ مردم نیز نقش مؤثری ایفا کنند. آیین‌هایی همچون ورف‌چال،

جشن خرمن، جشنواره انجیر و دیگر آیین‌های مشابه، ظرفیت بالایی برای پرداخت داستانی دارند؛ به‌گونه‌ای که می‌توان داستان را بر محور یک جشنواره شکل داد یا بخشی از روایت داستان را در بستر این آیین‌ها به تصویر کشید. چنین رویکردی می‌تواند در افزایش شادی و نشاط مردم استان مؤثر باشد.

۲. فیلم مستند

مستند یکی از مناسب‌ترین قالب‌های رسانه‌ای برای بهره‌گیری از ظرفیت جشنواره‌های بومی و محلی و بازنمایی شادی‌آفرینی در شبکهٔ استانی است. انعطاف‌پذیری موجود در نحوهٔ برگزاری این جشنواره‌ها، امکان تولید انواع مستندهای داستانی، آرشیوی، بازسازی، محض و گزارشی را برای مستندسازان فراهم می‌کند. مشاغل مرتبط با کشاورزی و دامداری، همچنین جشنواره‌هایی که با فعالیت‌های اقتصادی و تولیدات بومی پیوند دارند، می‌توانند تأثیر قابل توجهی بر مخاطبان داشته و زمینه احیای شادی و نشاط اجتماعی را فراهم کنند.

۳. مستند رادیویی

رادیو در میان مردم استان مازندران، به دلیل شرایط شغلی و موقعیت‌های کاری، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. بسیاری از مردم استان، به‌ویژه در هنگام فعالیت‌های کشاورزی و دامداری، از مخاطبان مستمر این رسانه به شمار می‌روند. مستندهای رادیویی، با توجه به ظرفیت‌های کمتر استفاده‌شده در این حوزه، می‌توانند جایگاه ویژه‌ای در میان مخاطبان پیدا کنند. ازاین‌رو، پرداختن به جشنواره‌های بومی و محلی در قالب مستندهای رادیویی در رادیو مازندران می‌تواند به جذب مخاطب و تقویت شادی‌آفرینی کمک کند.

۴. نمایش رادیویی

رادیو به‌عنوان رسانه‌ای گرم، به تعبیر مک‌لوهان، همواره مخاطبان خاص خود را داشته است. نمایش‌های رادیویی به دلیل ماهیت شنیداری و داستانی خود، قابلیت بالایی برای جذب مخاطب دارند. بهره‌گیری از یافته‌های این پژوهش در تولید نمایش‌های رادیویی با محوریت جشنواره‌های بومی و محلی می‌تواند در گسترش روحیهٔ شادی و نشاط عمومی و افزایش سرمایه فرهنگی جامعه نقش مؤثری داشته باشد.

۵. برنامه‌های مناسبتی

استان مازندران دارای تقویمی بومی موسوم به «تقویم طبری» است که بسیاری از مناسبت‌های آن با جشن‌ها و آیین‌های سنتی پیوند دارد. این مناسبت‌ها ظرفیت مناسبی برای تولید برنامه‌های فرهنگی و شادی‌آفرین در رسانه استانی فراهم می‌کنند. ازاین‌رو، پیشنهاد می‌شود برنامه‌سازان با توجه بیشتر به این آیین‌ها، در معرفی و گسترش معارف فرهنگی و شادی‌آفرین آن‌ها تلاش کنند. بخش قابل توجهی از این آیین‌ها، در کنار جنبه‌های فرهنگی، با باورها و اعتقادات دینی مردم سرزمین علویان نیز پیوند دارد.

۶. برنامه‌های کودک و نوجوان

بر اساس مشاهدات میدانی پژوهشگر، جشنواره‌های بومی و محلی نقش مهمی در ایجاد شادی و نشاط میان کودکان و نوجوانان دارند. بسیاری از خانواده‌ها، یکی از دلایل حضور خود در این جشنواره‌ها را علاوه بر تغییر روحیه و ایجاد نشاط، آشنایی فرزندان با سبک زندگی و فرهنگ مازندرانی عنوان می‌کنند. ازاین‌رو، با توجه به استقبال کودکان و نوجوانان از این جشنواره‌ها، می‌توان ظرفیت‌های موجود را در قالب برنامه‌های کودک و نوجوان بازتاب داد و از این طریق، زمینه آشنایی نسل جدید با میراث فرهنگی، آیین‌ها و سبک زندگی بومی استان را فراهم کرد.

نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر به شناسایی صورت‌هایی کهن و پایدار جشنواره بومی و محلی در استان مازندران دست یافته و ظرفیت قابل‌توجه آن‌ها را در تولید و تقویت شادی در سطوح فردی، خانوادگی و اجتماعی به اثبات رسانده است. یافته‌های حاصل از مصاحبه با نخبگان و نظرسنجی از شرکت‌کنندگان، به‌گونه‌ای هم‌گرا هستند که چارچوبی جامع از مؤلفه‌های شادی‌آفرین را اعتبار می‌بخشند. از جمله مؤلفه‌های کلیدی می‌توان به احیای شادی طبیعی و معنوی، افزایش همبستگی اجتماعی، رونق اقتصادی، بهبود عملکرد شغلی، کاهش آسیب‌های اجتماعی و استحکام پیوندهای خانوادگی اشاره کرد. این پژوهش بر نقش راهبردی شبکه استانی در بهره‌گیری از این ظرفیت‌های بومی تأکید می‌ورزد. شبکه استانی با تولید محتوای جذاب و متناسب با فرهنگ محلی در قالب‌های گوناگون، می‌تواند از روایت‌های مبتنی بر دشواری‌ها فاصله گرفته و به‌طور مؤثری به ارتقای سلامت عمومی جامعه کمک کند. ظرفیت رسانه به‌عنوان عامل کاتالیزور نشاط اجتماعی، به‌ویژه زمانی که ریشه در سنت‌های اصیل محلی داشته باشد، بسیار شگرف و تأثیرگذار است. برای مردم مازندران که با فشارهای دوگانه اقتصادی و اجتماعی دست‌به‌گریبان‌اند، تلفیق این جشنواره‌های شادی‌آفرین در چشم‌انداز رسانه‌ای استانی می‌تواند به‌سان منبعی حیاتی برای امید، همبستگی و تداوم فرهنگی عمل کند. یافته‌های این پژوهش، نقشه‌راهی عملی برای برنامه‌سازان رسانه فراهم می‌آورد تا محتوایی تولید کنند که نه‌تنها سرگرم‌کننده باشد، بلکه هویت فرهنگی را تقویت و کیفیت زندگی را ارتقا بخشد.

منابع مالی

منابع مالی این پژوهش توسط نویسنده تأمین شده است.

تعارض در منافع

در این مقاله تعارض در منافع وجود ندارد.

منابع

بلدی، ابراهیم. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر عملکرد و احساس نشاط اجتماعی حاصل از رسانه‌ها بر میزان استفاده خانواده‌ها از رسانه ملی و شبکه‌های ماهواره‌ای: مطالعه موردی شهر رامهرمز. ارائه‌شده در *چهارمین همایش بین‌المللی مدیریت رسانه*، صص ۱–۲۱.

حاجی‌زاده میمندی، مسعود. (۱۳۹۴). بررسی میزان و عوامل فرهنگی ـ اجتماعی مرتبط با نشاط اجتماعی: مورد مطالعه دانشجویان دانشگاه یزد. *فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی شهری*، ۵ (۱۶)، ۵۹–۸۵.

رادان، فاطمه. (۱۳۹۸). پیش‌بینی نشاط اجتماعی بر اساس سرمایه اجتماعی دانشجویان زن. *مجله علمی مدیریت سرمایه اجتماعی*، ۶ (۲)، ۲۱۹–۲۳۶.

رستم‌زاده، ناهید، و نریمانی، محمد. (۱۳۹۶). بررسی نقش صمیمیت اجتماعی و شادکامی در پیش‌بینی فرسودگی تحصیلی دانشجویان. *فصلنامه مطالعات روان‌شناسی و علوم تربیتی*، ۱۶، ۱۵–۲۵.

شایسته‌رخ، الهه. (۱۳۹۴). *آیین‌های شادی‌بخش در فرهنگ مردم ایران*. تهران: مرکز سنجش و پژوهش افکار صدا و سیما.

شریف‌زاده، حکیمه‌السادات، میرمحمدتبار، سیداحمد، و عدلی‌پور، صمد. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در ایران: فراتحلیلی از تحقیقات موجود. *فصلنامه علمی - پژوهشی راهبرد فرهنگ*، ۱۰ (۴۰)، ۱۵۹–۱۸۰.

طاهری چادرنشین، حسین، اسماعیلی، محمدرضا، میرکاظمی، سیدعذرا، ربیعی، محمدعلی، و توکلی، محسن. (۱۳۹۸). بررسی وضعیت نشاط اجتماعی و ارتباط آن با آمادگی جسمانی جوانان استان خراسان جنوبی. *مجله دانشکده علوم پزشکی نیشابور*، ۷ (۴)، ۷۷–۸۸.

عبداللهی، بهناز، هاشمی، زهرا، و نقش زهرا، زهرا. (۱۳۹۷). مطالعه نقش واسطه‌ای خودمهارگری در رابطه بین دینداری با

شادکامی در دانشگاه اسلامی. *فرهنگ در دانشگاه اسلامی*، ۸ (۲۶)، ۲۹–۵۰.

قاسمی، محمد، یعقوبی، نورمحمد، کشته‌گر، عبدالعلی، و حسینی، سیدعبدالرسول. (۱۳۹۸). بررسی رابطه بین حکمرانی خوب و ناهنجاری اجتماعی با توجه به نقش میانجی نشاط اجتماعی. *مجله علمی مدیریت سرمایه اجتماعی*، ۶ (۴)، ۵۷۳–۶۰۱.

محمدی میرزایی، کبری، و بهبودی، معصومه. (۱۳۹۶). رابطه شادکامی با کمال‌گرایی و سبک‌های دفاعی در بین کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن. *تحقیقات مدیریت آموزشی*، ۸ (۳۱)، ۱۲۹–۱۴۸.

وهابی، بشری، وهابی، احمد، یوسفی، فایق، صیادی، مهناز، و روشنی دائم، (۱۳۹۷). بررسی ارتباط سلامت معنوی و شادکامی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان و عوامل مرتبط با آن. *مجله روان‌شناسی و روان‌پزشکی شناخت*، ۵ (۲)، ۹۳–۱۰۳.

Bazrafshan, M. R., Abdi, A., Masmouei, B., Kavi, E., Abshorshori, N., Akbari, L., & Zakeri, M. (2018). The relation of social happiness and adjustment with vandalistic behaviour of the children and young adults in the families under supervision of welfare office. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*, 12(8), Lc5-Lc9.

Hanan, H. Ab Karim, M. S. (2015). Influence of Social Media in Food Festival Destination Image, Presented at: International Conference on Tourism and Ethnicity in ASEAN and Beyond 2015. At: CHIANG MAI, THAILAND

Luhmann, M., Necka, E. A., Schönbrodt, F. D., & Hawkley, L. C. (2016). Is valuing happiness associated with lower well-being? A factor-level analysis using the Valuing Happiness Scale. *Journal of research in personality*, *60*, 46-50